

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah.
Velja za celo leto..... \$6.00
Za pol leta..... 3.00
Za New York celo leto.... 7.00
Za inozemstvo celo leto... 7.00

The largest Slovenian Daily
in the United States.
Issued every day except Sundays
and legal Holidays.
75,000 Readers.

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

TELEFON: 2876 CORTLANDT.

Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879.

TELEFON: 4687 CORTLANDT.

NO. 244. — ŠTEV. 244.

NEW YORK, SATURDAY, OCTOBER 16, 1920. — SOBOTA, 16. OKTOBRA, 1920.

VOLUME XXVII. — LETNIK XXVIII.

IZGREDI V LJUBLJANI. LAŠKE ČETE PRIPRAVLJENE.

JUGOSLOVANSKI ČLAN PLEBISCITNE KOMISIJE JE ODSTOPIL. — SLOVENCI ZAHTEVAJO, NAJ JUGOSLOVANSKA ARMADA TAKOJ ZASEDE CELOVEC. — TRŽAŠKA FAKINAŽA ZAŽGALA POSLOPJE SOCIJALISTIČNEGA LISTA.

Dunaj, Avstrija, 15. oktobra. — V glavnem mestu Slovenije, v Ljubljani, so se danes vršile velike demonstracije.

Prebivalstvo soglasno zahteva, naj jugoslovanska armada, nemudoma zasede Celovec, kjer se je v nedeljo odločila bodoča usoda Koroške, namreč, da bo zona "A", v kateri je velika večina Slovencev, pripadla nemški Avstriji. Jugoslovansko časopisje najodločnejše protestira proti izidu ljudskega glasovanja, češ, da so se morale vršiti neizmerni sleparje pri štetju listkov.

Jugoslovanski član plebiscitne komisije, M. Jovanović, je takoj resigniral. Na tisoče in tisoče italijanskih vojakov je v Trbižu in Beljaku.

(Umevno je, da čakajo ugodnega trenutka, da udarijo v namenu, da vresničijo svoje najpredrnejše sanje, namreč: zavzeti Bohinj, Bled ter celo severno savsko kotlino do Radovljice.)

Jugoslovanska vlada pravi, da je poslala svoje čete na Koroško samo vsled tega, da ščiti tamošnjo narodno lastnino.

Pariz, Francija, 15. oktobra. — Iz Berlina in Rima poročajo, da je več jugoslovenskih bataljonov zasedlo štiri okraje v plebiscitnem ozemlju krog Celoveca.

Izid ljudskega glasovanja, ki je pripisal sporno ozemlje Avstriji, je vse presenetil. Obe stranki, tako Nemci kot Jugoslovani, sta bili prepričani da bo pripadla južna Koroška Jugoslaviji. Sedaj pa kar naenkrat tako prenenenje.

Gotovi krogi, ki pravijo, da je bila sleparja vmes, se koraj gotovo ne motijo.

Nemško časopisje sicer pravi, da so tudi marsikteri koroški Sloveni glasovali za Avstrijo, to pa vsledtega, ker je v Jugoslaviji še vedno obvezna vojaška služba ter lahko hip izbruhne vojna z Italijo.

Za Avstrijo so se izjavili tudi kmetje krog Celoveca, ker bi, v slučaju, da bi pripadli Jugoslaviji, ne mogli več pošiljati v mesto svojih pridelkov, dočim bi v Jugoslaviji dobili veliko manj zanje.

V Belgradu ne vedo, kaj bi začeli. Če bi jugoslovanska armada zasedla zono "A", bi s tem prekršila določbe premirja in bi morala imeti opravka s poslaniškim svetom.

Trst, 14. oktobra. — Danes so povzročili tukaj velike demonstracije nacionalisti. Pet oseb je bilo ranjenih, ena med njimi smrtnomevarno.

Demonstranti so metali bombe ter začiali poslopje, v katerem se nahaja neki socijalistični list (najbrž "Lavatore"). Uredniki in stavci so komaj pobegnili skozi okna.

V neposredni bližini se je nahajal tudi ameriški konzul Joseph E. Haven z nekim častnikarskim poročevalcem.

Demonstrante so vodili takozvani fašisti (veterani svetovne vojne).

Demonstracije so bile protest proti generalnemu streiku, katerga so proglašili socialisti.

Strajkarjev niso ti nemiri čisto nič oplašili.

Promislite dobro, komu boste vročili denar za poslati v stari kraj ali pa za vožnje listko.

Sedaj živimo v času negotovosti in storbe, vsak skupaj postava hitro bogat, ne glede na svojega bližnjega. Razni agentje in sakofi bankirji rastejo prav, kakor gobe po dežju.

V teh časih se stavijo v denarnem prometu nepričakovane se pre starim izkušenim in premožnim tvrdkam; kako bo pa maliz neizkušenim zadetnikom mogoče izpolniti svoje neutemeljene oblike, je veliko vprašanja.

Naše denarne posiljatve se zadnji čas po novi smeri in na nov način primerno sedanjim razmeram v Evropi dovolj hitro in zanesljivo izplačujejo.

Včeraj smo računali za posiljatve jugoslovenskih krov po sledih cenah:

300 krov ... \$2.90	1,000 krov \$ 9.20
400 krov ... \$3.85	5,000 krov \$46.00
500 krov ... \$4.80	10,000 krov \$91.00

Vrednost denarju sedaj ni stalna, menja se večkrat neprisno. Ima razloga nam ni mogoče podati natančne cene vna prej. Mi računamo po ceni istega dne, ko nam poslani denar dosegne pošto.

Denar nam je poslati najbolj po Domestic Money Order, ali po New York Bank Draft.

Tvrda Frank Saksler,
82 Cortlandt St., New York, N. Y.

Slika nam kaže grškega kralja Aleksandra, njegovo mati in njegovega brata. Grški kralj je nevarno zbolel, ker ga je ugriznila pred dnevi opica, s katero se je igral. Zdravnik pravijo, da se mu je zastrupila kri. Kralj so pa res čudni. Niti opicam ne znajo vladati, pa hočejo vladati državam in narodom.

WASHINGTON IN PRIZADEVANJE SUHEGA RUSKI SOVJETI KOMISARJA KRAMERJA

Vlada v Washingtonu noče baje ničesar vedeti o ruski sovjetski vladi. Tajne koncesije Poljakom.

Washington, D. C., 15. okt. — Vspričo stališča ruske sovjetske vlade glede svojega sklepa, da se boče odpovedati svojim zajamečnim pravicam na Kitajskem, nivida Združenih držav pripravljeni odobriti kot konečno katerkoli določenje meja med Rusijo in Poljsko, ki naj bi bilo uveljavljeno potom mirovne pogodbе in Rusijo in ki se tiče ozemlja na temelju razkritij v Chicagu in Sen Franciscu je izdal Kramer utimatum na svoje podrejene sile, v katerem je rekel, da je treba umeti zarote, ki se so pojavile v deželi in kojih edini namen je razpečevanje žganja.

To se je izvedelo danes z zelo verodostojne strani. Povdaria se, da ne priznavajo Združene države, da bi govorila v imenu cele Rusije.

Nadalje se je namignilo, da bo zavzela vlada v Washingtonu stališče, da ne more smatrati dogovor rusko-potiski meje definitivnim, dokler ne bo neka reprezentativna ruska vlada odločila glede tega vprašanja.

Riga, Litvinska, 15. oktobra. — Porocata se, da so sklenili v Rigi Poljaki in boljševiki tajen dogovor, soglasno s katerim naj bi dobiti Poljska koncesije za stavbinski les v Rusiji ter rudniške koncesije v Ukrajini mesto zahtevanja plačila v zlatu. Bilo je vprašanje glede izplačila v zlatu, ki je povzročilo pri urovnih mirovnih pogajanjih taka zavlačevanja.

Vsi napori urada prohibicijskoga komisarja Kramerja so se osredotočevali krog tega, da najdejo žensko, ki je posredovala kot agent med prohibicijskim departementom ter takozvanim "whiskey ringom" v Chicagu.

ANGLIJI PRETI STAVKA PRE MOGARJEV.

London, Anglija, 14. oktobra. Odlok, naj se začne splošna premogarska stavka, je bil včeraj izdan ter bo stopil v soboto v veljavno. Premogarski baroni so sicer ponudili delavec dva šilinga zvišanja na šift, toda premogarji niso hoteli sprejeti.

V pondeljek bo torej izstalo od dela nad osemstotisoč angleških premogarjev.

Sedaj je čas, da rojaki začajo vozne listke iz stare domovine, za svoje sorodnike, znance in prijatelje.

Pojasnila glede cen in sploh vse kar potrebuje, daje znamenje in zanesljiva tvrda.

FRANK SAKSLER
82 Cortlandt St., New York

NOVOSTI IZ POLITIČNIH TABOROV

Senator Harding pozdravljen od množice 25,000 ljudi. — Vsí so baje za Hardinga.

Louisville, Ky., 15. oktobra. Senatorja Hardinga je pozdravila včeraj zvezdanska množica, ki je stala petnajst tisoč ljudi, dočim je bilo zbranih izven dvora ne manjših 10,000 ljudi, ki niso mogli najti vstopa. Mase na cesti in pred dvorano so bile nad vse izvadušene.

Republikanski predsedniški kandidat je izjavil, da je ameriški narod odklonil Ligo narodov kot tak (kajti slednja služi le niso nikogar ranjili). Izredniki so zapalili tudi urad nekega socijalističnega cilja Anglije, Francije in poltarjarjev) in da mora vsled tega dovesti do združenja narodov, ki bo zagotovilo srečo najboljšim ekonomskim vprašanjem. Govornik je bil mnrena, da bi imel mednarodni dogovor, ki bi imel za uveljavljanje kreditov za industrijo in druga miroljubna podjetja, več upanja, na uspeh kot pa načrt Lige z armadami, mornaricami in drugimi vojnimi pripravami, kajih izključni cilj je zagotoviti zmogovitim zavezniškim.

Protestna stavka je imela namen, da prisili vlado, naj pripozna rusko sovjetsko vlado.

Trst, Jugoslavija, 14. oktobra. — Nacionalistične vprizoritve so sledile danes tukaj proglašitvi splošne stavke. Poklicane so bile cete, da patrulirajo po ulicah.

(Sen o "rimskem" imperiju, katerega so videli pred seboj italijanski šovinisti in imperialisti in katerega so hoteli prestaviti v dejstvo s pomočjo zaveznikov in bogatega strica Sama, se je izpremenil v veliko razcojanje, ki pa predstavlja le prvi dogodek v veliki drami, ki bo posledica prisojenih mirovnih pogodb, ki so bile sklenjene v Parizu. Zmagoviti zavezniški, med katerimi pa se goroviti v nahajala Italija, so vsili premaganim narodom mir, katerega niso mogoče izvesti in sedaj je opaziti vseposvod znamenja, ki kažejo, da je bil sklep takozvanih "najmodrejših" glav, zbranil v Parizu, kratkoviden, kajti temelj je na sovraštvu in osvetježljnosti, dočim bi moral temeljiti na ljubezni in pripravljenosti do sprave. Veter, katerega so sejali takozvani zavezniški, — ki pa se lasajo med seboj radi plena, — je obrodil vibar, kateremu ne bodo kos, kajti nihil sebični nameni ne morejo biti izvršeni in tudi ne bodo, kajti končno mora zavladati na svetu pravica).

KRVAVI IZGREDI NA ITALJANSKEM

ŠTEVILNI LJUDJE SO POGINILI TEKOM DEMONSTRACIJ. — VELIKI NEMIRI TEKOM DVE URE TRAJAOČE STAVKE. — V PROSTORE LIGE NARODOV SO VRGLI BOMBO. — DEMONSTRACIJE V TRSTU.

Rim, Italija, 15. oktobra. — Pri nemirih, ki so izbruhnili tekom dve uri trajajoče stavke v San Giovanni Rotondo, je bilo ubitih 11 oseb, docim je bilo nad sto ljudi ranjenih.

London, Anglija, 15. oktobra. — List Times je dobil iz Rima sporočilo, da je imel dve uri trajajoče štrajk v različnih mestih Italije za posledico resne izgredje, tekom katerega je bilo veliko število ljudi ubitih in še večje število ljudi ranjenih.

Devet oseb je bilo ubitih v San Giovanni Rotondo, širje na daljni v Bologni in širinjstvo nadaljnji ljudi je bilo ranjenih. V Milani je prišlo do spopadov med stavkarji in policijo in posledica tega je bila v mrtev in več ranjenih. V Milani so vrgli v različne hotele, med katerimi se nahaja tudi hotel Cavour, v kateri je nastalo v prejšnjem času angleška delegacija za Ligo narodov, bombe, ki pa niso nikogar ranjili. Izredniki so zapalili tudi urad nekega socijalističnega cilja Anglije.

Protestna stavka je imela namen, da prisili vlado, naj pripozna rusko sovjetsko vlado.

Trst, Jugoslavija, 14. oktobra. — Nacionalistične vprizoritve so sledile danes tukaj proglašitvi splošne stavke. Poklicane so bile cete, da patrulirajo po ulicah.

(Sen o "rimskem" imperiju, katerega so videli pred seboj italijanski šovinisti in imperialisti in katerega so hoteli prestaviti v dejstvo s pomočjo zaveznikov in bogatega strica Sama, se je izpremenil v veliko razcojanje, ki pa predstavlja le prvi dogodek v veliki drami, ki bo posledica prisojenih mirovnih pogodb, ki so bile sklenjene v Parizu. Zmagoviti zavezniški, med katerimi pa se goroviti v nahajala Italija, so vsili premaganim narodom mir, katerega niso mogoče izvesti in sedaj je opaziti vseposvod znamenja, ki kažejo, da je bil sklep takozvanih "najmodrejših" glav, zbranil v Parizu, kratkoviden, kajti temelj je na sovraštvu in osvetježljnosti, dočim bi moral temeljiti na ljubezni in pripravljenosti do sprave. Veter, katerega so sejali takozvani zavezniški, — ki pa se lasajo med seboj radi plena, — je obrodil vibar, kateremu ne bodo kos, kajti nihil sebični nameni ne morejo biti izvršeni in tudi ne bodo, kajti končno mora zavladati na svetu pravica).

PREMOGARSKA KRIZA V ANGLIJI

MINISTRSKI PREDSEDNIK LLOYD GEORGE JE IZJAVIL PREMOGARJEM, DA JE PRIJAVLJEN BORITI SE PROTI VELIKI STAVKI. — MALO UPANJA NA MIRNO URAVNAVO.

London, Anglija, 15. oktobra. — Angleška vlada je izdala danes izjutraj dekret, soglasno s katerim prepoveduje izvajanje premoga iz Anglije (to bo zopet prijazna stvar za naše poltarjarje!). Odlok je bil uveljavljen takoj. S tem odlokom se namerava ohraniti obstoječe zaloge za domačo uporabo in korak vlade je bil posledica prejšnjega premogarjev, da bodo zastavili naslednji pondeljek.

Konferenca premogarjev je danes vspričo nezadovoljivega odgovora vlade sklenila da je edini korak, ki še preostaja, da se napove splošno stavko, ki naj bi se pričela v pondeljku.

Lloyd George je odgovoril vodstvu premogarske organizacije, da mu je zelo žal, da je slednje odklon

"GLAS NARODA"

SLAVENIAN DAILY
Owned and Published by
SLOVENIAN PUBLISHING COMPANY

FRANK SAKSER, President (in corporation) LOUIS BENEDIK, Treasurer

Place of Business of the Corporation and Addresses of Above Officers
8 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"Glas Naroda" izhaja vsak dan izvzemelj nedelj in praznikov.

Ka celo leto velja list za Ameriko	za New York za celo leto	\$7.00
In Canada	za pol leta	\$6.00
Ka pol leta	za inozemstvo za celo leto	\$7.00
Ka detri leta	za pol leta	\$6.50

GLAS NARODA
(Voice of the People)
Billed Every day except Sundays and Holidays
Subscription yearly \$6.00

Advertisement in agreement

Dopisni bres podpis: In osebnosti se ne priobčujejo. Denar naj se blagovati po Money Order. Pri spremembi kraja narodnikov premožno, da se nam tudi prednosti bivališča nasnameni, da hitreje najdemo naslovnika.

GLAS NARODA
88 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York, N. Y.
Telephone: Cortlandt 2278

Bodoče volitve.

V nekem svojem govorni je Wilson večkrat povdarił laskanje, s katerim se ga je sprejelo v kraljevih palačah in razkošnih salonih evropskih glavnih mest. Rekel je: "Ali se je že kdaj prej video tako čudovite reči?" Izražena prevzetnost, ki jo je pri tem nastopu izreklo predsednik, je dokaz, da ga je sijaj evropskih vladarskih hiš prevzel in osvojil njegove misli.

Zagledal se je v blišč, ko je opazoval neomejeno pokorščino, poslušnost, laskanje in prilizjenost in predstavlil si jih je za pristno ustanost. In ko je zopet ugledal navadnega ameriškega meščana je vzklikan: "Ali se je že kdaj prej video tako čudovite reči?"

Angleški finančni večjak na mirovni konferenci, John Maynard Keynes, je pisal knjigo, v kateri pravi, da je bil pripravi ameriški predsednik enostavno "bamboozled" od Lloyd George-a, Mr. Clemenceana in ujunih tovarjev. — Ali so bili tudi kralji vdeleženi pri tem "bamboozliranju"? (Bamboozled pomeni: zapljati, prekantti.)

Kaka lastnost te čarodejne predstave je morala biti, da je tako spreobrnila naslednika Jeffersona, ki je jedil mežga k svojemu ustoličenju? Kaksna je vendar bila ta tako čarodejna predstava odene, ko je kraljica iz Shebe zaslepila vse modrijane tedanje zgodenine?

New York Times je tedaj poslal v London svojega najbolj večega pisatelja da izdelal sliko, in njegovo poročilo se glasi:

"Se nikdar prej se ni večje in boljše pojedine priredilo v Buckingham palači od te, ki je pozdravljala predsednika Wilsona, ko se ga je spremilo v jedilno dvorano. Vsi kraljevi formaliteti, ki so kdaj služili za take epohalne slučaje v tej palači zadnjih dve do tristo let in ki so služili za največje funkcije kralja Georgea III., se je privleklo sedaj med pojedino na dan. Predsednik Wilson in kraljica Mary sta vodila sprovođenje v jedilno dvorano. Njima so sledili uradniki palače v krasnih livrijah, v rokah uradne police, hodili so ritenko, namreč tako, da so gledali nazaj na one, ki so jim sledili in katerim so se klanjali, mahali z palicami, se pregibali in zvijali, to so bili takozvani dvorni noreci. Za njimi je korakal kralj sam in njemu so sledili člani rodovine ter drugi veljaki in plemenitaši."

To je moralno pač vplivati na priprtega ameriškega predsednika. Pogled na tako krasno revirljane sluge in uradnike palače, ki so hodili ritenko, vihteli police, ko so se zvijali in delali poklone,

Kralj George je sedel pri mizi v sredini na vzužvenem prostoru, kraljica na eni in predsednik Wilson na drugi strani kralja. Za njimi so se vrstili člani kraljeve rodovine in za temi veleposlaniki tujih držav, potem razni lordi, vojvode, knezi, plemiči itd. Ostali gostitelji so sedeli na nižjem prostoru, tako da so oni zgoraj in med njimi predsednik Wilson gledali na nje dol dol na podložniku.

Med temi, ki so sedeli spodaj in gledali navzgor na one po mimo božji, ki jih vladajo, so bili tudi: slavni ameriški admiral Grayson, zgodovinar R. B. Stevens, polkovnik Edineott od Rdečega kriza, general Biddle, indijski podkralj Maharaja in razni drugi." — Toda hitmo!

Priozisce: Ko so gostje vkorakali v jedilno dvorano, je bila ta vsa v zlatu. V njej je bila velikanska zbirka številnih in raznih stvari. En sam veliki krožnik iz solidnega zlata vreden \$15,000,000 se je postavilo v zavabo in obilen tek iz shramb.

Sledi popis zlatih in modrordrečnih dekoracij, draguljev, dragih kamnov, preproge in pohištvo iste barve. Poročilo priponuje nadalje o zelišču poinssettias, ki raste samo v južni Carolini, to je neke vrste zelišče, namesto, da je nosilo ven posledice karmezina, in tako je vse lepo harmoniziralo.

V tej jedilni dvorani se nahaja tudi kraljev prestol. Toda glavni sedeži pojedine so bili tako uravnani, da je bil sedežem pri mizi prestol za njih hrbtom. Poročilo pravi, da je bilo to najmodrejše urejeno z ozirom na živčnost predsednika Wilsona, ker če bi bilo pri tej čarodejni predstavi urejeno tako, da bi imeli pogled na prestol, namesto da so mu kazali hrbet, je vprašanje, da bi potem še bolj uplivalo na živčno razdraženost ameriškega priprtega predsednika.

Noč se nam nadaljevali. Podajamo le še nekaj izvlečkov.

Pri pojedini je predsednik na zdravico odgovoril, da se je posvetoval z vsemi evropskimi vladarji, tudi z papežem, in z veseljem poroča, da se vsi strinjajo žnjim z ozirom na dolžnosti do raznih na rodov, menda tudi do primorskih Slovencev.

Tisto noč je predsednik spal v kraljevi palači.

Stroški ameriške mirovne delegacije so znašali do 1. decembra 1919: \$1,506,776.63 to je brez kablov, katerih stroški so do takrat znašali \$1,000,000. Parizani so mislili, da se je med njimi pojavil zoper Monte Kristo. Samo za gostje so v dveh mesecih potrošili \$273,742.18.

Nobeno čudo torej ni, da se je pripravi ameriški predsednik vrnil domov po aragonosti autokrata. Najbrže si je mislil, da potasti vladene osebe v Beli hiši, v hiši Washingtona, Jeffersona, Adamsa, Monroea, Lincoln in drugih velikih predsednikov.

Ni torej nobeno čudo, da se je predsednik, ko je zaključil svoj govor ponovno izrazil: "Ali se je že kdaj prej video tako čudovite reči?"

Angliji je predsednik dovolil vse, kar je zahtevala. Pri tako čudovitih rečeh je popolnoma pozabil na svojih štirinajst točk in svoboščino plovbe po niti omenil ni. Ravno ko je zborovala konference, so Egipčani revoltirali v Cairo in Angleši so rekli predsedniku Wilsonu, da je njegovih štirinajst točk odgovornih tem, in on je takoj priznal angleško nadvlado nad Egiptom in z Wilsonovim priznanjem so potem Angleži vstrahovali Egipčane, ker je to zlomilo hrabtenico njihovih vstaj. Požrečni Angliji je predsednik potem za nameček podvrzel še Indijo in Irsko. Podpisal je posebno rezervo v prilog za angleške kolonije, ne da je dovolil Angleški šest glasov v Ligi narodov proti Združenim državam enega, temveč je celo zjamčil angleškim kolonijam pravico sedeža v zboru Lige kat neod-

visnim državam. Na kar se je angleška zastava dvignila nad sto tišoč štirinajstih milij ozemlja v Aziji in Afriki brez kakoršnegakoli odpora od strani našega pripostega predsednika.

Zakaj naj ima Anglia šest glasov izmed devetih v Ligi narodov, tegata se do danes še ni pojasnilo. Wilson je je autokrat večji in močnejši kot kak kralj. On ne pojasni nobene stvari, on samo zahteva. Predno je šel v Evropo, mu je bila enakost glasov fundamentalna podlaga, istotako javna diskusija na konferenci, svoboda morja in kar je glavno, njegovih štirinajst točk, na katerih podlaga naj bi mali narodi sami odločevali o svoji usodi; ki so mu pa padle v vodo, ko se je po nji peljal skozi in katero je potem ponovno podaril Angleži.

Vse države sveta je naredil enakovredne v Ligi narodov, le Anglia je izjema. Vsi narodi imajo v Ligi po en glas, samo Anglia jih ima šest, na kar nastane vprašanje:

— "Ali smo že kdaj prej videli tako čudovite reči?"

Naj torej nihče ne voli Cosa, demokratičnega kandidata, ker kdor bo volil zanj, bo volil za ideje in namene Wilsona.

Wall Street eksplozija ima prednico.

Eksplozija na Wall Streetu v New Yorku je bila v številnih oziških slična oni, ki se je zavrsila pred stoletjem in četrin in s katero se je nameravalo napraviti konco življenu in karijeri Napoleonu Bonapartu. V obeh slučajih sta igrala konj in voz glavno ulogo in v obeh slučajih se je tudi izjavil glavni cilj napada ter imel za posledico smrt in poškodenje nedolžnih gledalev ter mimočič.

Ta eksplozija se je zavrsila v Parizu dne 24. decembra 1800, ko se je nahajal Napoleon na višku svoje moči ter si vsled tega pridobil sovrašto številnih rojalističnih nezadovoljnežev, za katere je pomenjal njegov uspeh počin.

Napoleon je bil v onem času prvi konzul. Njegov voz je ravno peljal skozi ozko ulico na poti proti operi, ko je prišel do nekega voza, v katerem je bil vprezen konj in ki je zastavil pot. Sočijaž Napoleonova, po imenu Cesar, je bil precej brezobzirnega razpoloženja, ker je preje precej pel in vsled tega udaril po konjih, ki so skočili naprej mimo stojetega voza. Konj je bil nekoliko stran od onega voza, ko je slednji eksplodiral z velikanskim truščem, katerega je bilo čuti na milje napokrog in ki je stresel Pariz prav do temeljev.

Napoleon je ušel nepoškodovan, čeprav so bile šipe njegove koščke razbiti. Eksplozija pa je povzročila smrt 28 ljudi, od katerih jih je osem umrlo na mestu in dvajset malo časa pozneje. Več kot šestdeset ljudi pa je bilo resno poškodovanih. Hiše so bile demolirane na cele bloke naokrog ter povsod je bilo čuti divje krike in stokanje. Celi Pariz je bil preverjet od groze in ogročenje proti podlilm zločinecem je bilo velikansko.

Zasledovajanje zločincev je imelo v slučaju Napoleona več čudnih okoliščin za posledico. Voznik Cesar je postal nezavesten v času eksplozije ter je domneval, da je bil pripravljen tako, da se zavriši ob času, ko bi lahko napravila največ škode.

V slučaju atentata na Napoleona je bila najeta petindvajsetletna dekleka, ki je vodila konja, da bi vzbudilo celo dejanje čim manj pozornosti. Nedolžna žrtve je bila raztrgana na koščke. Nasli so le njeni nogi. V Wall Streetu se je domnevalo, da je bil vznik dotičnega voza 18letni mladič, koga tripla so našli med razvalinami, pozneje raziskovanja so pokazala, da ta domneva ni resnična.

Zasledovajanje zločincev je imelo v slučaju Napoleona več čudnih okoliščin za posledico. Voznik Cesar je postal nezavesten v času eksplozije ter je domneval, da je bil oddana salva v pozdrav prevega konzula. Kmalu nato pa mu je neki prijatelj, tudi voznik, sporočil, da je videl dotični voz, kako je prišel iz nekega dvorišča v bližini mesta, kjer je stal ta izvošček. Ta klijun je dovedel do končne aretacije krivev, dveh rojalistov, in oproščenja številnih Jacobinov, o katerih se je domneval, da so povzročili atentat, čeprav ni bilo mogče najti nikakih dokazov.

Slovenske novice.

Cleveland, Ohio.

Umrl je v Lakeside bolnišnici Frank Grdane, ki se je ponesrečil v pondeljek 4. oktobra na svojem domu 1369 E. 47. St., ko je eksplodiral plin. Grdane je začutil, da v kleti nekaj šumi in je še pogledal. Bilo je okoli pete ure zvečer, in ker je bila tema v kleti, je prosil na stopnjach stojec, naj mu dá svetilko, in ko je bila takoj v ognju. Oba sta dohla težke poškodbe. Mož je umrl 6. oktobra zjutraj, žena se pa nahaja v opasnem stanju. Pokojni Frank Grdane je bil star 35 let, doma iz vasi Cerina, fara Čatež. V Ameriki je bival 7 let. Soproga je šele pred enim mesecem dosegla za njim iz domovine. Bil je član društva Woodmen. Tu ostanata dva otroka in en brat ter starši domovini in brat.

Frank Nodice ni lenuh. To je dosegel 8. oktobra, ko se je moral zagovarjati pred sodnikom Bear vsled napada na Mrs. Annie Margareta. Nodice je dejal, da je načajen, da dela 10–12 ur na dan, zato bi ne morel strepeti v pobjoljevalnicu, kjer se dela samo 4–5 ur na dan. Sodnik Bear pa je moder mož. "Bi šli radi v prisilno delavnično, od koder bi lahko utekli v teku dveh ur, kaj ne?"

Bon je naročil v pobjoljevalnici, da vam ne bo dolg čas." Znano je, da v prisilni delavnični vladajo takje raznmere, da pobegne od tamkaj vsak, ki se mu zdi vredno.

Policija je pronašla, da je bil za umor Petra Konstantinova, o katerem smo to dne po poročali, odgovoren prepričati radi razdelitve profita pri kuhanju in prodaji žganja.

Euchid, Ohio. Tukaj je umrla soproga Marija Jekovec, prej Škrjanec. Ranjka pritožil o parobrodni družbi, ki je bila starca 22 let in zaposlena s proizvodnjo v zalogi v Jugoslaviji. Silovito se je posluje med Trstom in New Yorkom ter hčerkko, staro 20 mese-

Peter Zgaga

Dan zadnjem dobivam pisma, v katerih me vprašujejo rojaci, kdo da sem. Ali sem res Zgaga, ali je zgaga le krinka, katero nosim na obrazu.

Zaenkrat si še ne bom pisal životopisa, ker domnevam smrt še daleč od sebe. Povem naslednje:

Celo življenje trpm vsled svojega življenja.

V glavnem mestu Jugoslavije, kjer sem se mudil pred desetimi leti, so me trpinčile živali, v Ameriki me pa trpinči Bryanova stranka.

Prijatelji, katere sem hotel tolaziti, so mi obračali hrbet, tisti so pa brez mojega dovoljenja pomislivali moje stvari.

Moji sorodniki me ne marajo, moji strieci umirajo, ne da bi mi zapustili počenega groša.

Razbeljena žrjavica je blazina pri mojem domačem ognjišču.

Tako romam po zemlji — kot svareči primer — preganjane nedelnosti.

In kar doživim, kar vidim in kar sišim, zaupam tem revnim vrsticam.

Ce bi video nebo naše prazne kleti, bi gotovo pooblastilo solnce, da bi nas močno grelo do pozne jeseni.

14. oktober je usodepol dan za Anglijo.

14. oktobra 827 je bil proklamiran prvi angleški kralj.

14. oktobra 1066 so Normani pobili Angleze v bitki pri Hastingsu.

14. oktobra tega leta so sklenili angleški premogari zaštrajkat.

Skrb za bodočnost naj ti ne bo nikdar tako velika, da bi pozabil in sedanost.

Cox pravi, da je sedemnajst skupin Amerikancev za Hardinge. Cox se zmotil

Sramežljivost.

(Konec.)

Na bolj skrbi ob ženski Pietrovo vedenje. Včeraj ga je opazovala Silvija, ko je čital članek v Dnevniku. Z nagubanjenim čelom je sedel v usnjatem naslonjaču pod platano in je čital. Ž okna svoje sohe ga je gledala Silvija. Ko je prebral, je vstal, stopil v hišo in in šel gori... Kam? Kmalu nato se je vrnil s knjigo pod pažduho in se izgubil v vrtni. Silvija je šla v knjižnico; Gvidonov roman, delba knjiga, ki je bila nerazreza na med drugimi njegovimi nerazreznimi knjigami, je izginila s police. Oče jo je vzel, hotel jo je prebrati.

In včeraj je prišel k zajtrku z nagubanjenim čelom. Niti veselo čebanje otrok ni moglo zjasnitij njegovega obrazu. Vse popoldne je ostal v svoji sobi. In včerji, po večernji je kmalu vstal od mize. Pozno je še gorela luč v oknu v katu, odkoder je ponavadi gledal gospodar kmete pri delu na dvorišču, opazoval grožeče oblake ter gledal svoje širno posetov; okno je ožarjeno z rdečo lučjo, kajti gospodar sluti novo nevihto, ki se bo razlika nad hišo in ki bo hujša od ērne nevihte na nebu, ki se razliva po bujnem polju.

— "Silvija, Silvija, kaj je zapisano v oni knjigi?"

Gvido je prišel zvečer; prinesel je za otroke igrače; veseli so bili toda obenem jih je bilo strah pred stricem, ki ga skoro poznavajo in ki je bil tako čuden! Visok in suh je bil in njegov mladi obraz se je končal s špičasto brado; za gostimi načiniki je bil njegov pogled mrzel, na ustnih brote, tip samotnega misleca, ki je nekoliko zanemarjal svoje oblačilo onki je bil plah v molčanju, v govorjenju pa samo zavesten in močan.

"Stric Gvido!"

"Ali se ne spominjaš stice Gvida?"

"Daj poljubček stice Gvida."

Toda nerada so določili mlađa usteča otrok šestimosti obraz stice Gvida ki sam pravzaprav ni vedel, kako naj bi jih poljubil in jih je držal v svojem naročaju; ves v svetem strahu, ko človek, ki ima v svojih rokah dragocenosti, katerih ni vreden.

Marjeta, Nora in oba tasta sta bila vladu proti njemu kot proti dobrodošlemu gostu, ki bo, upamo kmalu odšel.

In mati Mati niti spregovoriti ni moglo ob prvem objemu, v prvih solzah, tako tesno ji je bilo.

"Da, da, tiso! Pomiri se, mame, bodi dobra! Stori... radi me..."

"Ali boš Vidis, kakšem egoist sem?" — In ti, Silvija, bodi tudi dobra! Draga Silvija!"

Nato so prišli drugi, bolj ponižni ljudje; postreški in kmetje ter so hoteli vočeti "gospodičini" vse dobro; stiskal jim je roke, ves grijen jih je kljal po imenu in popraševal po njihovih družinah.

Nato je ogledal hišo, vrt, govedo, konje, hlevne in pse; to je bilo namreč domotožje, sanja, življenje, delo, sploh ves Veranijeves.

Sedel je na veliki pleteni zafi v očetovi sobi ter je gledal skozi okno na rumena žitna polja v jutranjem soncu. In zazdela se mu je, da se je spremenil očetov glas, težak je bil v sladak obenem, včasih jasen, včasih boječ, boječ, tako čudno tresoč, da je zbudil v mlađenčevem sreču strah.

"Če bi ne bil prišel sam, bi te bil povabil. Čutil sem, da mi je tvorja blizina potrebna. Ne morem zahtevati od tebe pojasmnil, Gvido. — Pavza. — "Bral sem twojo knji go."

Zato, ker ste čitali oni članek v "Dnevniku" ... "se je nasmehnil grecen in ironično Gvido.

"Da, prav imaš, da mi očitaš; prav. Do včerajšnjeg dne sem dvomil o svoji nadarjenosti."

"Pustimo to, oče! To ne pomaže prav nič, ne meni, ne tebi. Saj ve, da te nisem nikoli mrzil..."

"Toda potrebno je, da ti povem moja dolžnost je."

"Dolžnost?"

"Postnišč: lepo knjige si napisal; to so vysi spoznali in že drugi bodo to spoznali. Kdo jo začne brati se ne more odtrgat dokler ne pride do koneca: ne zaradi tvoje fantazije, ampak zaradi globoka človeškega čustovanja, ki je v njej."

Gvido je vstal; z eno roko se je igral s čipkami namiznega prata; tisto, česar je bila skoraj deset milijonov dolarjev.

Napredek.

"V tem leži jedro celega slučaja. Napredek ni posledica notranje sile, pač pa zunanje prednosti. Otrok, rojen v civilizirani deželi, ni v nikakem oziru višji od onega, rojenega med barbarji. Razlika med temi dvema otrokom bo povzročena, kolikor je nima znanost, zbljajanje ali z eno besedo rečeno, duševno obzorje, v katerem se otroka nahajata."

Buckle: Zgodovina napredka in civilizacije.

Za dober lučaj od moje okolice žive štiri slovenske družine. Hiše, napravljene iz opeke, so v vseh ozirih moderne ter ima vsaka po pet do sedem sob. Vrt pred hišo je lepa ledinica s par senčnatimi drevesi. Tudi za rože je odmerjen poseben prostor. Vrsta za hišo je sočivnjak, s par vrstami gredie, v katerih raste korenje, petršil, zelenja ter druga zelišča, ki so tako priljubljena slovenski gospodinji. V ograjenem kotu je par ducatov kokoši. Pri treh hišah so garaže, v katerih so avtomobili. Dva sta boljše vrste kot Ford.

Videl sem razvoj načelnikov teh štirih družin. Videl sem jih, ko so prišli kot "grimerji" v Ameriko in vidim jih danes, ko so ponosni ocjetje bodočih Amerikancev. Prišli so v to deželo kot so prišli ocjetje vseh Amerikanov, da ujidejo zatiranju ter da izboljšajo svoje stanje. Delati so začeli kot navadni delavci v jeklarnah, na katerih se polagoma povspeli do dobroplačanih služb.

Sedaj so brez dolga in nujnega kapitala v banki z vsakim dnem narašča. Njihova žena in otroci se vesele večjega komforja kot je v navadi pri povprečnem Amerikanecu. Otroci rastejo v "duševnem ozračju", katerega je označil Buše v Angliji že pred sedemdesetimi leti kot glavnog pogoja civilizacije in napredka. Z eno besedo rečeno — otrokom in staršem je bila dana prilika. Prilika za razvoj, za izboljšanje; razvili so svoje speče moči. Vse to pa pomeni napredovanje, napredek.

Kot sem že rekel, so vse te štiri družine blizu skupaj. Komaj za lučaj kam, so oddaljene druga od druge. V tem mestu je veliko, veliko družin, ki se izkočili s prilikom, katero jim je dala Amerika, in na njihove je takih v tej prosti deželi.

Vsi tukaj živijo domov z doraženjočimi fanti in dekleti pomenja več za civilizacijo kot vse palače in spomeniki nekdaj civilizirane Mehike v Peru. Vsaka izmed teh hiš in vsaka izmed mitijonov njim podobnim v deželi, pomenjajo več za civilizacijo, sedanjem in bodočem, kot vse palače, templji in piramide starih dežel, ki so bile zgrajene na povelji Faraona, carja, kralja ali vladarja, polevala, dana podvrženem — sužnjem. Oni sužnji, ki so gradili te domove za svoje zatirale, so živeli v luknjah, v kakoršni benda načini še živine ne spravili.

Ta dežela svobode je pa še vedno precej oddaljena od svojega cilja — od popolne civilizacije, po kateri hrenimo. Veliko je treba izboljšati. Seveda, ta vlada je stara še 144 let. Njeni prebivalci so potomeči, ne prebivalcev pač pa gadilcev palac in templjev v starem kraju, toda že je premotrimo z ozirom na svobodo in priliko je velik poleg palčkov in pritlikov. S popolno poštencostjo se lahko reče, da je to najbolj močna država, kar jih je bilo kdaj v zgodovini ter da je ta moč sorazmerno razdeljena na vse njene državljane.

Razodni možje in ženske Združenih držav Amerike naj bi danes, ko je svet okužen z nezadovoljnostjo, mislili na bodočnost: le uprimejte, kaj se je zgodilo. Primerjajte, kaj je bilo in kaj je.

Pnuelo, Colo., oktobra 1920.

Valter Predovič.

Iz Slovenije.

Lahkomišljeni čin priletnega moža.

Pleskarski mojster Josip Starc v Ljubljani je izvrševal pred Matijom Šmarjom v hiši, v kateri stoji mizarški mojster Anton Schmidt, svoja dela. Starc je spravil barvo v zaklenjeno podstrešje. Na praznik se je moral podstrešje odkleniti na zahtevo Schmidtove žene, češ, barva smrdi. Ko je drugo jutro prišel Starc zopet na delo, je zapazil, da je bil več kil barve ukraden. "Veste, gospod sodnik?" je povedal Starc sodniku, "barva stane zdaj kilo 30, firnež pa 80 kron. Zeno gospoda Schmidta sem vpravšal, da so si prisvojili in prodali ukradeno blago. Ivan Flander je tudi otočen, da si je 30 marca v Ljubljani prilastil dve ukradeni koži, nekaj sukeance in ričice v vrednosti vsaj 1000 kron. Anton Anžur je pa končno tudi obtožen, da je v družbi tatinškega tovariska v noči na 2. julija 1920 v Veliki Stari vasi izmaknil Antonu Poderžaju iz zaklenjenega kašča raznega blaga v vrednosti 2 tisoč 330 kron. V razpravi pri deželnom sodišču v Ljubljani je rekel Alojzij Anžur, da je kupil manufakturo od dveh železničarjev, s katerima je "zglihal" za 18 tisoč kron, z Lovščetom sta "zglihal" za 20.000 kron. "Od tega denarja imam še 12.000 kron doma v kovčugu shranjenega." Izgovarjal se je, da sta mu železničarji rekla, da je za vtihotapljenje in ne za ukradeno manufakturo. Anžurjev Tone, ki je bil že večkrat zaradi tativne obojen, med drugim leta 1910. celo na 3 leta težke ječe, je povedal, da on ni kralpel v Stari vasi, marveč, da je tisto blago kupil v Ljubljani na Šentjakobskem mostu v družbi nekega Princea, ki je uveljajil, da je obsojen.

Dr. Koler je obsojil Alojzija in Antona Anžurja vsakega na tri leta, Ivana Flanderja in Melhiorja Lovčeta na 18 mesecev, Ignacija Paterno na eno leto, Franca Rovška na 18 in Ivana Godeca na 8 mesecev ječe.

Zaluboči ostali: Fany Ječe, soproga. Vladimir, Frank in Emil, sinovi.

ter je tolkel z rokami in nogami okoli sebe. Prišel je še tretji stražnik in neki vojak; vsi štirje so ga prenesli na policijsko stražnico. Plačati je moral 150 krov globe.

Za bolezni in bolečine

KRETANJE PARNIKOV
KEDAJ PREBLJIVO ODPLUJEJO IZ NEW YORKA

ADRIATIC 20. okt. — Cherbourg

LAFAETTE 23. okt. — Havre

PAUL 23. okt. — Cherbourg

CALIFORNIA 23. okt. — Tret

CANOPIC 26. okt. — Genua

ROCHAMBEAU 28. okt. — Havre

MAURETANIA 30. okt. — Genua

LA SAVOIE 30. okt. — Cherbourg

PHILADELPHIA 30. okt. — Cherbourg

AQUITANIA 2 nov. — Cherbourg

PRES. WILSON 3 novembra — Tret

FRANCE 3 novembra — Havre

PESARO 6 nov. — Genua

IMPERATOR 9. nov. — Tret

LA LORRAINE 11. nov. — Cherbourg

BELVEDERE 11. nov. — Havrt

LA TOURNAINE 18. nov. — Tret

ARGENTINA 22. dec. — Tret

PRES. WILSON Gledate cen za vozne matke in vse drugo pojasnila, cornite se na tvrdko

FRANK SAKSER

82 Cortlandt St. New York

LLOYD SABAUDO

3 State Street
New York
Prihodnja odpluta je v New Yorku parnik na 2. vikend RE D'ITALIA
30. oktobra
Izdajajo se direktni vozni listki do vseh glavnih mest v Jugoslaviji.
Brezplačno vino potnikom 2. razreda.

Cosulich črta

Direktno potovanje v Dubrovnik (Gravosa) in Trst.

PRES. WILSON 3. novembra

Za Dubrovnik 3. razred \$130.

In 5. davka 2. razred \$200.

Za Trst 3. razred \$125.

In 5. davka 2. razred \$200.

BELVEDERE 18. novembra

Potom listkov, izdanih za vse kraje, je v Jugoslaviji in Srbiji.

Razkošne ugodnosti prvega, drugega in tretjega razreda.

Potnik tretjega razreda dobiva brezplačno vino.

PHELPS BROTHERS & CO.

Passenger Department
4 West Street New York

Kdor želi pred Božičem in Novim letom dospeti v Jugoslavijo in potovati na Trst, priporočamo sledče brzoparnike:

"RE D'ITALIA" odpluje 30. oktobra. Cena za III. razred do Trsta \$93.50.

"PRESIDENT WILSON" odpluje 3. novembra. Cena za III. razred do Trsta \$130.00.

"PESARO" odpluje 6. novembra. Cena za III. razred do Trsta \$98.50.

"PANNONIA" odpluje 9. novembra. Cena za III. razred do Trsta \$130.00.

"BELVEDERE" odpluje 18. novembra. Cena za III. razred do Trsta \$125.00.

"ARGENTINA" odpluje 3. decembra. Cena za III. razred do Trsta \$125.00.

Pri navedenih cenah je vsteta svota za vojni davek.

Na vseh navedenih parnikih, je dobiti tudi prostor za II. razred za nizko ceno.

Za vsa pojasnila se obrnite in pišite na znano in zanesljivo tvrdko:

FRANK SAKSER 82 Cortlandt Street NEW YORK CITY

Svečenik in detektiv.

Detektivski roman. — Angleški spisal G. K. Chesterton.

Za "Glas Naroda" priredil G. P.

42

(Nadaljevanje.)

Vihar, ki je že nekoliko ponehadel, je zopet narastel. Oče Brown je otresel pepel svoje smodke ter nadaljeval:

— Na tem dogodku viši nekaj zapletenega, grdega, zvitega, kar ni lastno udarec neba ali pekla, ki prihajajo naravnost. Kot je mogoče spoznati zvit sled kače, tako je tudi mogoče spoznati zvit sled človeka.

Velik blisk je preklal nebo in duhovnik je nadaljeval:

— Med vsemi zvitimi, pohabljenimi stvarmi je bila najhujša oblika onega koščka papirja. Bila je bolj zvita kot pa bodalec, ki ga je umorilo.

— Vi mislite listič, s katerim je Quinton priznal svoj samomor? — je vprašal Flambeau.

— Da, oni kos papirja, na katerega je Quinton napisal: — Jaz umrjem s svojo lastno roko, — je odvrnil oče Brown. — Oblika onega papirja, prijatej moj, ni bila prava, najbolj neprava oblika kar sem jih vedel na tem žalostnem svetu.

— Papir je bil na vogalu odrezan, — je rekel Flambeau, — in če sem, da so bili vsi papirji Quintona na ta način odrezani.

— To je zelo čudna navada, — je nadaljeval duhovnik, — in po mojem mnenju je bila slaba navada. Čujte, Flambeau, tu Quinton je bil mogoče v marsikaterem ožiru podel človek, a bil je v resnici umetnik, takoj s svinčnikom kot s peresom. Njegova pisava, čeprav težko čitljiva, je bila pogumna in lepa. Ne morem dokazati, kar pravim, ker sploh ničesar ne morem dokazati. Rečem pa vam lahko s celim svojim prepričanjem da bi on ne mogel odrezati tega koščka od pole papirja. Če bi v kako drugo svrhu odrezal papir, bi storil to na drugačen način. Ali se spominjate, kakšna je bila zreza? Bila je pohabljena, slaba.

— A vzemimo, — je rekel Flambeau, dočim je duhovnik zopet utaknil smodko v usta ter zrl v stroj, — vzemimo, da se je kdo drugi poslužil škarji. Zato naj bi kdo drugi s tem, da bi odrezal od rokopisa vogale, napotil Quintona, da izvrši samomor?

Oče Brown je še vedno zrl navzgor, vzel smodko iz ust ter rekel:

— Quinton ni nikdar izvršil samomor.

Flambeau se je presenečen ozrl vanj.

— Kako za vrata — je zakričal, — je potem priznal samomor?

Oče Brown se je sklonil naprej, pogledal na tla ter rekel tisoč, a jesno:

— On ni nikdar priznal samomor.

Flambeau je vzel smodko iz ust.

— Vi mislite torej, da je pisava ponarejena?

— Ne, — je odvrnil oče Brown, — Besede je napisal Quinton sam.

— No, kaj pa hočete potem? — je vprašal Flambeau jesno. — Quinton je napisal: — Jaz umrjem s svojo lastno roko. — To je napisal z lastno roko na navaden kos papirja.

— Bilo je 23 odrežanih listov, — je oče Brown mirno nadaljeval, — in le dva indvajset odrežanih vogalov. Vsled tega je bil eden teh vogalov uničen, najbrž oni s popisanega lista. Ali vas ne spravljajo na neko misel?

V glavi Flambeau-ja se je pričelo nekaj svetlikati.

— Mogoče je napisal Quinton še par nadaljnji besed, — je menil, — kot primer: — rekli vam bodo, da umrjem s svojo lastno roko...

— Ne, ne, — ga je prekinil prijatelj, — kajti košček je bil komaj pol colu širok. Ta ni bilo prostora za eno besedo in se dosti manj za pet besed. Ali vam ne pade v glavo kaka malenkost, recimo vejša, katero je moral mož, v kojega sreča je gorelo peklo, odrezati, da napravi pričo za nekodajljivo?

— Prav nič mi te more pasti v glavo, — je priznal Flambeau.

— Kaj pa mislite o ušescih? — je vprašal duhovnik ter vrgel smodko stran.

Flambeau ni vedel odgovora in oče Brown je nadaljeval:

— Leonhard je bil romanopisec ter pisal neki orientalski roman o čarovničji in hipnotizmu. On...

V istem trenutku so se vrata za njima hitro odprla in prišel je zdravnik s klobukom na glavi ter izročil duhovniku pismo.

— Tukaj je pisanie, katero ste želeli, — je rekel. — Sedaj moram domov. Lahko moč.

— Lahko noč, — je rekel oče Brown, ko je korakal zdravnik hitro vratom.

Hišna vrata je pustil odprtta, tako da je pādal pramen plinove luči ven. O tej svetlobi je odprl oče Brown pismo ter pričel čitati.

— Cenjeni oče Brown:

Vicisti Galileae. (Zmagal si, Galilejee.) Proklete pa vaše oči, ki prodrejo vse. Ali bi bilo mogoče, da bi konečno vendar nekaj tiča to vsemi temi vašimi stvarmi?

— Jaz sem človek, ki je vrlj izza svoje mladosti v naravo ter v vse naravne funkcije in intinkte, če se jih je imenovalo naravne ali pa nenaravne. Še dolgo predno sem postal zdravnik, ko sem bil še šolski deček ter lovil miši in pajke, sem bil prepričan, da je najboljše na svetu živeti tako lepo naprej. Sedaj pa sem omajan. Veroval sem v naravo, a sedaj se mi zdi, da tudi narava lahko pusti človeka na cedilu. Ali mogoče konečno vendar nekaj tiči za tem vašim humbugom? V resnici moram misliti, da sem pričel bolehati.

— Jaz sem ljubil ženo Quintona. Kaj je bilo napačnega na tem?

Narava sama mi je ukazala to in ljubezen je gonila sila sveta. Bil sem tudi čisto odkritočeno prepričan, da bo z menoj, poštem dvojnozem, srčnejska kot ja z onim napol blaznim nadleženem. Kaj je bilo krivčnega v tem? Kot mož znanosti sem se postavil le dejstvu nasproti. Bila bi srčnejska.

— Po moji lastni veri mi je bilo popolnoma prostota na razpolago ubiti Quintona, kar je bilo za vsakega, tudi za njega samega, najboljše. Kot zdravemu človeškemu bitiju pa mi ni niti izdaleča padlo v glavo, da bi odstranil tudi samega sebe. Sklenil sem torej storiti to šele tedaj, ko bi se mi nudila prilika, ki bi me puščala popolnoma prostega. To priliko pa sem našel danes zjutraj.

Danes sem bil v celiem trikrat v solji Quintona. Ko sem šel prikrat noter, ni govoril o nobeni drugi stvari kot o skrivnostni pohesti: — Prokletstvo svetnika, — katero je pisal in v kateri pusti neki ladijski samotar izvršiti nekega angleškega polkovnika samorod edinole s pomočjo prenašanja ideje. Pokazal mi je zadnjne liste ter mi prebral celo zadnji odstavek, ki se je glasil nekako takole:

— Zavojevatelj Paundžaba, sedaj le še rmenkast skelet, a še vedno velikan, se je mogel le še opreti na svoj komolec ter začepet s svojemu nečaku v uho: — Jaz umrjem s svojo lastno roko, a ven

dar varjen umorjen. — Vsled nekega slučaja, ki se pripeti v starih slučajih le enkrat, so stale te zadnje besede napisane ob pričetku nekega nevega lista. Zapustil sem sobo in zmelen vsled strašne, ugodne prilike, sem šel ven na vrt.

Izprehaljali smo se skupaj krog hiše in dva nadaljnja dogodka sta mi delala v roke. Vi ste gojili sum proti Indijcu ter našli bodalec kot se jih poslužujejo Indijci. Porabil sem priliko, utaknil bodalec ter se vrnil v studijsko sobo Quintona, kateremu sem dal uspavali prask. On ni hotel nicesar vedeti o tem, da bi dal Atkinsonu odgovor, a jaz sem sili vanj, naj pokliče dečka ter ga pomiri, kajti potreboval sem dokaza, da je Quinton še živel, ko sem jaz drugič zapustil sobo. Quinton je nato legal na otomano v rastlinjaku in jaz sem prišel skozi studijsko sobo. Zelo spremem sem s svojimi rokami in v eni minutini in pol sem izvršil, kar sem hotel. Vrgel sem celi prvi del Quintonovega romana v peč, kjer je zgorel. Tedaj pa sem videl, da so bila neseca na poti in vsled tega sem jih odrezal s škarjam. Da pa napravim stvar še bolj vrjetno, sem na sličen način porezal teli, kup papirja. Tako sem prisel ven z zavestjo, da leži priznanje Quintonovega samomora na njegovem mizi, dočim je Quinton še živel ter spal v rastlinjaku.

Lahko si mislite, da je bilo zadnje dejanje nad vse drzno. Rekel sem, da sem videl Quintona ležati mrtvega ter planil v njegovo sobo. Zadrževal sem vas s papirji ter vajen hitro posluževati se svojih rok, sem umoril Quintona, dočim ste vi čitali priznanje njegovega samomora. Bil je napol omočen od spavalnega praska. Počel sem njegovo roko krog bodalec ter potisnil slednje v telo. Bodalec je bil tako žudne oblike, da je mogel le zdravnik izračunati kot, da zadene sreči. Ali ste pac opazili?

Ko sem storil to, se je zgodilo ono izvanredno. Narava me je zapustila. Čutil sem se bolnim. Zdela se mi je, da sem storil nekaj skrivnega. Mislim sem, da so možgani odpovedali svojo službo. Občutim nekaj kot obupno tolzošč v misli, da sem zaupal izvršeno nemenu človeku, da mi ni treba nositi tega samemu naokrog, če se bom oženil ter imel otroke. Kaj se je zgodilo z menoj? Ali blaznim? Ali občutim kesanje, kot je čitati o njem v pesmih Byona? Ne morem več pisati.

James Erskine Harris.
Oče Brown je zvili skrbno skupaj list ter ga utaknil v svoj prsi, niti žep, ko je zapel pri vratih zvonec ter je bilo videti zunaj na cesti mokre gumijevje škornje policistov.

(Konec.)

DELO DOBITA

dva delovodja na železniški proggi. Potrebuje se tudi delavec za delavnice na železniški proggi. Plača od 50 do 60¢ na uro. Dela se vsak dan. Katerega veseli, naj se obrne pismeno na: West Virginia Coal and Paper Co., Cass, W. Va.

ROJAKI, NAROČAJTE SE NA GLAS NARODA. NAJVEČJI SLOVENSKI DNEVNÍK V ZDR

Rada bi izvedela za mojo prijateljico FANY ULJČAR, doma iz Kamnika na Kranjskem. Pred osmimi leti je prišla iz starega kraja sem k meni v Conemough in potem je odšla v Chicago. Ker mi je njen naslov neznan, zato prosim encenje rojake, ako kdo ve, kje se nahaja, naj mi naznameni njen naslov; pačko pa samata ta oglaš, naj se pa samna oglasi na naslov: Kate Rovanšek, 347 Greeve St., Conemaugh, Pa. (15-16-10)

Zahvalno pismo!

Mr. Ivan Pajk, Conemaugh, Pa.

Ravnovan danes sem prejela od Vas Columbia gramofon in prave Kranjske Columbia plošče. Prav zadovoljna sem, kajti gramofon poje v resnici tako glasno in čisto, tako da boljšega nisem še nikdar slišala. Vidim, da je človek pri Vas pošteno postrežen za svoj denar, zato se bom vselej do Vas obrnila, kadar bom še kaj potrebovala. Sem prav zadovoljna z Vašo postrežbo.

Vas lepo zahvalim in pozdravim.

Mary Tršnar, R. F. D. 3, Box 12, Girard, Kans.

ROJAKI?

Takih zahvalnih pisem imamo na razpolago na stotine. Iz tega sami ravidite, da ako kupite gramofon in plošče, ali pa uro ali drugo zlatino od nas, boste dobili pošteno in fino blago za svoj denar. Ne verujte tujcu, ki Vam v novinah obljubuje cele gredove in kup zlata za mali denar. Njemu ni za kredit, ampak za Vaše cente. Vedite, da za mali denar kupiti nekaj finega je nemogoče.

MI imamo prave glasne Columbia gramofone v zalogi, dalje prave slovenske rekorde. Imamo v zalogi vsako zlatino in srebrino, kar želite. Pišite nam takoj po cemiku, in mi Vas bomo pošteno postregli prvi dan ko dobimo Vaše naročilo.

IVAN PAJK

24 Main Street,
CONEMAUGH, PA.

ČUDOVITA PRILIKA

se nudi varčnim Slovencem, da kupijo lot v Leavittsburgu, Ohio, kjer že obratuje velika tovarna za gumij in kjer grade novo jeklarno, obe v bližini teh lotov. V začetku se zaposluje par sto mož. Stalo delo garantirano.

Ti loti so ravni, v srednjem ležeti, pripravljeni za k cestnim železnicam, železnicam in avtomilskim cestam. Leavittsburg je oddaljen tri milje od Warren, Ohio, 17 milij od Youngstowna, 22 milij od Clevelandu ter je eno najboljših odpošiljalnih železniških mest, ker leži na glavnih črk Cleveland, Akron in Buffalo.

Prilika napraviti denar

je vedno boljša, če kupite v naraščajočem mestu, ker se lotom za graditev vrednost z rastjo mesta podvoji ali potroži (včasih še več) po originalni ceni kot je bilo to pri mestih v državi Ohio, kot je Akron, Youngstown itd. Pred 7 ali 8 leti se je o teh mestih le malo vedelo, sedaj imajo pa na stotisoč prebivalcev, ki vse delajo dober denar.

Gotovina ni potrebna.

Mi potrebujemo takoj 75 dobrih slovenskih družin, da se naselijo tukaj. Po naših lahkih pogojih kupijo z malim denarjem ter si zgradi dom v tem čudovitem novem mestu Leavittsburg, Ohio.

Za nadaljnje informacije pridejte ali pišite na Mr. Adam,

The TRUMBALL REALTY & DEVELOPMENT COMPANY

301 Union Bank Bldg., COMPANY

Wood St. & Fourth Ave. PITTSBURGH, PA.

Severova zdravila vzdružujejo
zdravje v družinah

Tiho trpeče.

Može žene in mlada delčka trpe na
boleznih od bolezni svojega spola. Take
bolezni se ponavadi kažejo potom bolej-
ščin v krku, na strani, v ledjih ali
spodnjem delu trebula, vključen
grobobol, vreden in blagdan spre-
minjanju po telesu.

**Severa's
Regulator**

(Severa's Regulator) je pravilno zdravilo za odstranjanje teh bolezni in za poravnavo neravnosti vseh katerih trpe žene in delčka. To zdravilo je bilo znano in rabljeno mnogo let in je najboljši uspeh. Dobite ga pri vašem lekarju. Bodite previdni, da dobite si-
gurno "Severjevega". Cena \$1.25 in
So davka.

W. F. SEVERA CO
CEDAR RAPIDS, IOWA

SUHO GROZDJE

importirano iz starega kraja
22 centov funt.

Bokna 50 funtov \$11.00

Posebne cene na večjih.

BALKAN IMPORTING CO